

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 2Co/60/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7817205569
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 05. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľuboš Kunay
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2018:7817205569.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ľuboša Kunaya a sudkýň JUDr. Aleny Mikovej a JUDr. Anny Slovinskej, v spore žalobcu Prima banka Slovensko, a. s., so sídlom Žilina, Hodžova 11, IČO: 31 575 951, proti žalovanému S. E., nar. 8. 7. XXXX, bytom X. R. XXX, o zaplatenie 1.756,41 € s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Rožňava, zo dňa 25.10.2017 č. k. 12Csp/108/2017-56

rozhodol:

P o t v r d z u j e výrok rozsudku o zamietnutí žaloby v časti 16,79 eur a v prevyšujúcom rozsahu rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby a vo výroku o trovách konania z r u š u j e a v zrušenom rozsahu v r a c i a vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Rožňava (ďalej „súd prvej inštancie“) rozhodnutím uvedeným v záhlaví uložil žalovanému povinnosť zaplatiť sumu 1.203,99 € s úrokmi z omeškania vo výške 5 % z dlžnej sumy ročne od 27.4.2017 až do zaplatenia, zamietol žalobu v prevyšujúcej časti a priznal žalobcovi náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 32 %.

2. Súd prvej inštancie rozhodoval o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal plnenia voči žalovanému na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXXXXXX zo dňa 21.10.2014, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý spotrebiteľský úver „Pôžička“ vo výške 2.000 € s dohodnutou fixnou úrokovou sadzbou 12,9 % ročne. Poskytnutý úver mal žalovaný uhradiť v 120-tich mesačných splátkach vo výške 29,97 € mesačne so splatnosťou prvej splátky 20.11.2014 a konečnou splatnosťou úveru 21.10.2024, keď každá splátka bola splatná k 20. dňu kalendárneho mesiaca. Za poskytnutie úveru bol dohodnutý poplatok 100 eur, za poistenie schopnosti splácať úver poplatok 0,73 € mesačne, výška RPMN zodpovedala hodnote 15,4 % a celková čiastka, ktorú bol povinný žalovaný zaplatiť predstavovala 3.696,40 €. Z dôvodu, že žalovaný porušil svoju povinnosť na riadnu a včasnú úhradu splátok, žalobca uplatnil právo predčasnej splatnosti dlhu a vyzval ho na úhradu nesplateného zostatku úveru ku dňu 27.4.2017. K uvedenému dňu istina úveru predstavovala 1.756,41 €, úroky z úveru 79,93 €, úroky z omeškaných splátok 0,82 €. Nebolo sporné, že z poskytnutej čiastky 2.000 € žalovaný zaplatil v splátkach sumu 796,01 €, z ktorej čiastka 535,63 € zodpovedala úhrade úrokov z úveru, suma 243,59 € istine úveru a suma 16,79 € úhrade poistného.

Žalobou uplatnil žalobca proti žalovanému nárok na zaplatenie istiny úveru 1.756,41 €, úroku z úveru vyčísleného do času jeho zosplatenia vo výške 79,93 €, úroku z omeškania z omeškaných dlžných splátok do času zosplatenia dlhu v sume 0,82 €, úroky z úveru 12,9 % ročne z dlžnej istiny 1.756,41 € od 27.4.2017 do zaplatenia a úroky z omeškania 5 % ročne od 27.4.2017 do zaplatenia tak z istiny úveru 1.756,41 € ako aj úrokov z úveru 79,93 €.

3. Žalovaný v konaní vypovedal, že pred uzavretím zmluvy nebol oboznámený so žiadnymi obchodnými podmienkami ani poistnou zmluvou, ani žiadna poistná zmluva mu poskytnutá nebola ani nebol informovaný o podmienkach poistenia. Žalobca mu poskytol len informácie o výške pôžičky, výške splátok a o dobe, počas ktorej mal splátky uhrádzať. K výške úroku bol upozornený len na to, že „pokiaľ nebude platiť, bude tento úrok zvýšený“, za akých podmienok, o tom vedomosť nemal.

4. Vychádzajúc z obsahu zmluvy súd túto posudzoval ako zmluvu spotrebiteľskú podľa § 4, § 6, § 9, § 11 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (ďalej len zák. č. 129/2010 Z.z.), § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 1, 2, 3, 4 písm. a), § 788, § 792a Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), § 3 ods. 1, ods. 3 zák. č. 250/07 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a čl. 10 ods. 2 písm. h) a c) Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/EHS z 23.4.2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere (ďalej „Smernica“).

5. Súd prvej inštancie zohľadňujúc podstatné náležitosti zmluvy o spotrebiteľských úveroch vymedzených v § 9 ods. 1, 2 zák. č. 129/2010 Z.z. uzavrel, že v zmluve absentuje podstatná náležitosť týkajúca sa splátok dlhu podľa § 9 ods. 2 písm. k/ zák. č. 129/2010 Z.z, pretože zmluva neobsahuje údaj o tom, aká je skladba jednotlivých splátok vo vzťahu k istine, úrokom a poplatkom, teda aká časť bude pripočítaná v prípade jej úhrady na istinu, aká na úroky a na iné poplatky. Tento nedostatok nebol napravený ani odkazom obsiahnutým v zmluve na obchodné podmienky, nakoľko v spotrebiteľskom záväzkovom vzťahu, ktorý sa posudzuje podľa ustanovení Občianskeho zákonníka nie je možné upraviť obsah zmluvy odkazom na obchodné zmluvné podmienky, lebo tento spôsob úpravy právneho vzťahu vyplýva len z § 273 Obchodného zákonníka, ktorý sa na vzťahy strán neaplikuje. Súd prvej inštancie tiež vychádzal zo záveru, že na tomto právnom posúdení nič nemení ani rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-42/15, keďže sa dotýka výlučne výkladu Smernice pričom vnútroštátna úprava má odchylné znenie a účinky ako predmetná Smernica. Pritom ustálená judikatúra Súdneho dvora Európskej únie konštatovala, že nemožno priznať v spore medzi jednotlivcami priamy účinok smerníc, keďže v zásade platí zákaz horizontálneho priameho účinku smernice spočívajúceho v tom, že žiadne ustanovenie smernice zaručujúce jednotlivcovi práva alebo ukladajúce povinnosti sa nemôže ako také použiť v rámci sporu, v ktorom proti sebe stoja výhradne jednotlivci. Vychádzajúc z uvedeného konštatoval, že podľa § 11 ods. 1 písm. b) zák. č. 129/2010 Z.z. sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov, z ktorých dôvodov žalobcovi priznal iba rozdiel medzi sumou žalovanému poskytnutou vo výške 2.000 € a sumou uhradenou vo výške 796,01 €. Zohľadnenie zaplateného poistného 16,79 €, ktoré bolo súčasťou splátok uhradených žalovaným, na úhradu istiny úveru súd odôvodnil tým, že nebolo preukázané, aby mal žalovaný vôľu sa poistiť, a aby bola nejaká poistná zmluva uzavretá. Žalobca nepredložil žiadnu osobitnú poistnú zmluvu, z listín o spotrebiteľskom úvere uzavretie poistnej zmluvy s náležitosťami podľa § 788, § 792a OZ nevyplýva a všeobecné údaje o platbe poistného nepreukazujú existenciu vôle žalovaného poistnú zmluvu uzavrieť, za ktorých okolností sa jedná o právny úkon neplatný podľa § 37 ods. 1 OZ.

6. Z doposiaľ neuhradeného zostatku istiny úveru vo výške 1.203,99 € priznal žalobcovi úroky z omeškania podľa § 517 ods. 1, 2 OZ a § 3, nar. vlády č. 87/1995 Z.z. v znení nar. vlády č. 20/2013, vychádzajúc z predčasnej splatnosti úveru ku dňu 26.4.2017, keď odo dňa nasledujúceho konštatoval existenciu omeškania žalovaného s úhradou záväzku.

7. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP. Zohľadňujúc pomer sumy priznanej k sume uplatňovanej žalobou konštatoval, že žalobca bol úspešný v rozsahu 66 %, čo pri procesnom úspechu na strane žalovaného 34 % zodpovedá nároku žalobcu na náhradu pomerných trov 32 %.

8. Proti zamietavému výroku rozsudku prvej inštancie a súvisiacemu výroku o trovách konania podal odvolanie žalobca z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP, že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhoval, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zmenil, žalobe v plnom rozsahu vyhovel a uložil žalovanému povinnosť na plnú náhradu trov prvoinštančného aj odvolacieho konania.

9. V odvolaní žalobca poukázal na obsah zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzavretej so žalovaným, ktorá zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom vymedzuje výšku splátky, termíny jej splatnosti, počet

splátok, konečný termín splatnosti úveru, zdôraznil, že sa jedná o anuitné splátky, u ktorých sa výška splátky nemení a nedochádza k zmene úrokových sadzieb, pričom banka vždy bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy na žiadosť spotrebiteľa poskytne výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky, ktorá uvádza splátky, ktoré sa majú zaplatiť, lehoty a podmienky ich úhrady vrátane rozpisu každej splátky na istinu, úroky a poplatky. Poradie, v ktorom sa budú splátky priradzovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účel jeho splatenia zmluva neuvádza, keďže nevznikajú nesplatené zostatky s rôznymi úrokovými sadzbami, avšak všeobecné obchodné podmienky upravujú aj poradie, v akom sa úhradou splátky uspokojia pohľadávky žalobcu. Žalobca zdôraznil, že v zmysle rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci C-42/15 Home Credit Slovakia, a.s. proti Kláre Bírovej sa čl. 10 ods. 1 a 2 Smernice spojený s čl. 3 písm. m) tejto Smernice má vykladať tak, že zmluva o úvere nemusí byť nevyhnutne vyhotovená ako jediný dokument a ustanovenia Smernice o úprave splátok spotrebiteľského úveru, a to čl. 10 ods. 2 písm. h) a písm. i) sa majú vykladať v tom zmysle, že zmluva o úvere na dobu určitú ustanovujúca amortizáciu istiny po sebe nasledujúcimi splátkami, nemusí vo forme amortizačnej tabuľky spresňovať aká časť každej splátky bude započítaná na vrátenie istiny a ustanovenia tejto smernice bránia tomu, aby členský štát takú povinnosť stanovil vo vnútroštátnej úprave. Nie je tiež nevyhnutné, aby zmluva uvádzala splatnosť splátok odkazom na konkrétny dátum, pokiaľ podmienky zmluvy umožňujú spotrebiteľovi bez ťažkostí a s istotou identifikovať dátumy splátok. Na podporu svojej argumentácie, že zmluva uzavretá so žalovaným spĺňa náležitosti vymedzenia splátok v zmysle § 9 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z. poukázal aj na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 12 Co 149/2016 z 15.2.2017, Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 6 Co 68/2017 z 28.2.2017, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 16 Co 433/2016 z 20.9.2017.

10. Vo vzťahu k poisťnému uhradenému žalovaným v splátkach, ktoré súd prvej inštancie zohľadnil na úhradu istiny úveru z dôvodu, že nebola preukázaná existencia poisťnej zmluvy ani vôľa žalovaného takú zmluvu uzavrieť, žalobca v odvolaní uviedol, že pokiaľ súd nemal za preukázané dojednanie poisťovania, mal vyzvať žalobcu na doplnenie žaloby podľa § 129 ods. 1 CSP. Súd prvej inštancie tak rozhodol o neurčitom návrhu na začatie konania, čomu nepredchádzala faktická činnosť smerujúca k odstráneniu úplnosti návrhu, čím bola žalobcovi odňatá možnosť konať pred súdom a porušené jeho práva na spravodlivý súdny proces.

11. Žalovaný sa k riadne doručenému odvolaniu nevyjadril.

12. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalovaného ako podané včas a oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné bez nariadenia odvolacieho pojednávania v súlade s § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu danom § 379 a § 380 CSP z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov a prijal záver, že odvolanie žalovaného je v časti dôvodné.

13. Vyhovujúci výrok rozhodnutia súdu prvej inštancie nebol predmetom odvolacieho prieskumu, pretože nebol odvolaním napadnutý a nadobudol právoplatnosť (§ 367 ods. 2, 3 CSP). Rozsudok v zamietavej časti, ktorý vyplýva z právneho záveru, že žalobcovi nepatrí nárok na úhradu poisťného, ktoré bolo súčasťou uhradených splátok, a z ktorých dôvodov bola suma 16,79 € týmto titulom uhradená zohľadnená na úhradu istiny úveru bol vecne správny, preto v tejto časti odvolací súd rozsudok v napadnutom zamietavom výroku potvrdil v súlade s § 387 ods. 1 CSP.

14. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 10.5.2018 o 10.20 hod. v pojednávacej miestnosti č. dverí 202, 2. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli zverejnené dňa 3.5.2018 na úradnej tabuli na webovej stránke Krajského súdu v Košiciach v súlade s ust. § 219 ods. 1, 3 CSP, § 378 ods. 1 CSP a § 385 ods. 1 CSP a contrario.

15. V časti zamietavého výroku rozhodnutia, ktorý sa dotýkal práva žalobcu na úhradu poisťného, žalobca uplatnil odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b/, ktorý je naplnený vtedy, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožňuje strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Obsah tohto práva je pomerne široký, zahŕňa uplatňovanie práv priznávaných Civilným sporovým poriadkom, medzi jeho zložky sa zaradzuje právo na prístup k súdu, na zákonného sudcu, na riadne poučenie o procesných právach, povinnostiach, právo byť vypočutý, navrhovať dôkazy, zákaz prekvapivých rozhodnutí, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia i právo na jeho preskúmanie. Postupom súdu prvej inštancie však nedošlo k naplneniu tohto odvolacieho dôvodu. Súd prvej inštancie zrozumiteľným a jasným spôsobom vysvetlil, z akých dôvodov žalobcovi

tento nárok nepriznal (viď bod 6., 36., 43. až 48. odôvodnenia) keď mal za to, že žalobca nepredložil žiadnu poisťnú zmluvu, ktorá by bola uzavretá so žalovaným a predložená zmluva o spotrebiteľskom úvere nespĺňala náležitosti vymedzené ustanoveniami § 788, § 792 OZ. Predpokladom platne uzavretej poisťnej zmluvy je dojednanie v písomnej forme s obsahovými náležitosťami ako to vymedzujú vyššie citované ustanovenia OZ, pričom žalovaný uviedol, že sa neoboznamoval so žiadnou poisťnou zmluvou, poisťnými podmienkami, ani mu žiadna taká poskytnutá nebola. Za týchto okolností možno považovať za správny záver súdu prvej inštancie o tom, že nárok žalobcu na poisťné preukázaný nebol a pokiaľ tento nárok žalobca odvíja od všeobecných údajov v spotrebiteľskej zmluve, ide o neplatný právny úkon.

16. Obrana žalovaného spočívajúca v tvrdení, že súd ho mal vyzvať na odstránenie väd žalobného návrhu, lebo rozhodoval o návrhu neurčitom, čím malo dôjsť k porušeniu jeho procesných práv, nie je namieste a je nedôvodná. Povinnosť súdu uplatniť ustanovenia § 129 ods. 1 CSP sa vzťahuje len na podanie, z ktorého nie je zrejmé čoho sa týka, čo sa ním sleduje alebo v prípadoch, ak ide o podania neúplné alebo nezrozumiteľné. V danom prípade nešlo o neúplný žalobný petit, či nezrozumiteľné neurčité podanie, ale o nepreukázaný nárok na plnenie poisťného z poisťnej zmluvy. Každú sporovú stranu ohľadom skutočností uvedených v žalobe, zaťažuje povinnosť tvrdenia, teda pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, ako aj povinnosť dôkazná spočívajúca v povinnosti označenia a pripojenia dôkazov v žalobe, ako to vyplýva z § 132 a § 150 ods. 1 CSP. Rozhodujúce skutkové tvrdenia v žalobe tvoria obsah žaloby, pričom súd môže vyzvať strany na doplnenie skutkových tvrdení, nesmie však nahrádzať procesnú aktivitu strán a ich povinnosť tvrdiť. Cieľom povinnosti tvrdenia a povinnosti dôkaznej je unesenie dôkazného bremena v spore, nesplnenie tejto povinnosti znamená procesnú pasivitu strany sporu, ktorá sa prejaví v neúspechu v spore. Nedostatok procesnej aktivity sa nerieši procesným poučením podľa § 129 ods. 1 CSP, ako sa toho dovoľáva žalobca. V prejednávanom spore žalobca nepreukázal dôkazmi svoje tvrdenia o uzavretí poisťnej zmluvy, a teda dôkazné bremeno neunesol. Odvolací súd pritom zdôrazňuje, že podľa § 185 ods. 2 posledná veta CSP, súd okrem tam zmienených dôkazov iné dôkazy bez návrhu nevykonáva. Súd postupoval v súlade so zákonom, ak úhradu vykonanú žalovaným titulom údajného poisťného započítal na úhradu istiny úveru a v tomto rozsahu 16,79 € považoval nárok žalovaného na vrátenie poskytnutého plnenia za splnený. V tejto preto odvolací súd zamietavý výrok rozhodnutia súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

17. Rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým bol zamietnutý nárok žalobcu na plnenie z dôvodu konštatovania bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru pre absenciu členenia splátky, však napĺňa žalobcom uplatnený odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP, spočívajúci v nesprávnom právnom posúdení veci. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii právnej normy na zistený skutkový stav za situácie, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal byť v danom prípade použitý, či síce použil správny právny predpis, no nesprávne ho na daný prípad interpretoval.

18. Súd prvej inštancie sa dopustil nesprávnej interpretácie inak správne použitej právnej úpravy, týkajúcej sa vymedzenia splátok úveru ako jednej z podstatných náležitostí spotrebiteľských zmlúv o úvere podľa § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z.z..

19. Podľa § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy zmluva okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia.

Podľa § 9 ods. 3 zákona o spotrebiteľských úveroch, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú obsahuje dohodu o amortizácii istiny, je veriteľ povinný poskytnúť spotrebiteľovi výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

Podľa § 9 ods. 5 zákona o spotrebiteľských úveroch, amortizačná tabuľka podľa odseku 3 uvádza splátky, ktoré sa majú zaplatiť, a lehoty a podmienky ich úhrady vrátane rozpisu každej splátky s uvedením amortizácie istiny, úrokov vypočítaných na základe úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru a prípadne i dodatočné náklady; ak úroková sadzba nie je fixná alebo sa dodatočné náklady podľa zmluvy o spotrebiteľskom úvere môžu zmeniť, amortizačná tabuľka zrozumiteľne a stručne uvádza, že údaje v nej uvedené budú platné len do najbližšej zmeny úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru alebo dodatočných nákladov v súlade so zmluvou o spotrebiteľskom úvere.

Podľa § 11 ods. 1 písm. b/ zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a/ až k/, r/ a y/.

20. V úvodnej všeobecnej časti dôvodovej správy k zákonu o spotrebiteľských úveroch sa uvádza, že návrh zákona je obsahom úplnou transpozíciou Smernice. Uplatňovaním tejto novej úpravy bude slovenský úverový trh zosúladený v rámci vnútorného trhu spoločnosti. Záver dôvodovej správy všeobecnej časti konštatuje, že predkladaným zákonom je Smernica transponovaná do slovenského právneho poriadku v plnom rozsahu.

V dôvodovej správe k § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch sa zdôrazňuje zásadný význam ochrany spotrebiteľa v zmluvných vzťahoch, ktorý má mať dostatočné množstvo informácií o podmienkach úveru, nákladoch a záväzkoch, ktoré z neho vyplývajú. Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí uvádzať celkovú výšku, menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie (v zmluve musí byť zrozumiteľne uvedené, aká je celková výška a mena poskytnutého spotrebiteľského úveru, prípadne strop, do ktorého spotrebiteľ môže opakovane čerpať finančné prostriedky). Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí upravovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov (spotrebiteľ musí byť zrozumiteľne informovaný v akých termínoch, resp. kedy, v akej výške a ako dlho je povinný plniť si povinnosti (splácať istinu, úroky a iné poplatky) vyplývajúce mu zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere).

21. Podľa čl. 10 ods. 2 písm. h/ Smernice, zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza výšku, počet a frekvenciu splátok spotrebiteľa a prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami úveru na účely splatenia.

Podľa čl. 10 ods. 2 písm. i/ Smernice, zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza v prípade amortizácie istiny na základe zmluvy o úvere s dobou určitou, právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej dĺžky trvania zmluvy o úvere.

22. Rozsudok Súdneho dvora Európskej únie z 9.11.2016 vo veci C-42/15 Home Credit, a.s., proti Kláre Bírovej (ďalej len rozsudok SDEÚ C-42/15) konštatuje, že čl. 10 ods. 2 písm. h/ Smernice sa má vykladať v tom zmysle, že nie je nevyhnutné, aby zmluva o úvere uvádzala splatnosť každej zo splátok spotrebiteľa odkazom na konkrétny dátum, pokiaľ podmienky zmluvy umožňujú spotrebiteľovi bez ťažkosti a s istotou identifikovať dátumy týchto splátok. Zmluva o úvere musí uvádzať iba výšku, počet a frekvenciu splátok spotrebiteľa a prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami úveru na účely splatenia. Z čl. 10 ods. 2 písm. i/ Smernice vyplýva, že iba na žiadosť spotrebiteľa je veriteľ povinný bezplatne a kedykoľvek počas doby trvania zmluvy odovzdať mu výpis vo forme amortizačnej tabuľky, pričom Smernica nestanovuje povinnosť zahrnúť do zmlúv o úvere takýto výpis vo forme amortizačnej tabuľky.

Rozsudok SDEÚ C-42/15 v bode 55 ďalej konštatuje, že pokiaľ ide o zmluvy patriace do pôsobnosti Smernice, členské štáty by nemali ukladať zmluvným stranám povinnosti, ktoré Smernica neupravuje, ak táto Smernica obsahuje harmonizované ustanovenia oblastí, do ktorej patria tieto povinnosti.

23. Odvolací súd konštatuje, že z dôvodovej správy k zákonu o spotrebiteľských úveroch nemožno vyvodiť, aby zámerom zákonodarcu bolo sprísnenie § 9 ods. 2 písm. k/ na členenie splátky na istinu, úroky a iné poplatky a ich jednotlivú splatnosť a z výslovného znenia tohto ustanovenia nevyplýva žiadna odchýlka oproti úprave obsiahnutej v Smernici.

V prípade rozhodovania v súdnych sporoch medzi jednotlivcami, ako je to aj tomto spore, ak je zistený rozpor medzi smernicou ako právom únijným a vnútroštátnou úpravou, tak podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora EÚ v zásade platí zákaz horizontálneho priameho účinku smerníc spočívajúci v tom, že ustanovenie smernice zaručujúce jednotlivcovi práva alebo ukladajúce povinnosti nemožno priamo použiť v spore jednotlivcov, ale súd má skúmať, či existuje možnosť priznať smernici nepriamy účinok cestou eurokonformného výkladu vnútroštátneho práva. Tento výklad vnútroštátneho práva s odvolaním sa na obsah smernice je limitovaný všeobecnými zásadami práva a nemôže slúžiť ako základ pre výklad vnútroštátneho práva contra legem (SD EÚ vec Adelener C-212/04 zo 4. 7. 2006).

V danom prípade však vychádzajúc z citovaných ustanovení zákona o spotrebiteľských úveroch, Smernice, rozsudku SD EÚ C-42/15 odvolací súd prijal záver, že vnútroštátna úprava nie je v rozpore s úpravou Smernice a je prípustný aj možný eurokonformný výklad vnútroštátnej úpravy priamo zodpovedajúci aj výslovnému zneniu § 9 ods. 2 písm. k/ zákona o spotrebiteľských úveroch.

Ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k/ zákona o spotrebiteľských úveroch neobsahuje v sebe požiadavku „členenia“ splátky, ale jej špecifikáciu vzťahuje iba na počet splátok, termín splatnosti a sumu splátky. Predmetom splátky môže byť istina, úroky, poplatky uvádzané samostatne alebo súhrnne. Pokiaľ je predmetom spotrebiteľského úveru amortizácia istiny (postupné umorovanie-znižovanie istiny v splátkach), spotrebiteľ je informovaný o rozsahu istiny, úrokoch a ďalších zložkách splátky dlhu vo forme amortizačnej tabuľky, ak o ňu požiada. Uvedenie výšky, počtu a termínov splátok dlhu, tak umožňuje spotrebiteľovi určiť (poznať) výšku jeho záväzku pri jeho riadnom splácaní, a má tiež vždy právo aj na doplnujúce informácie (amortizačnú tabuľku), ak splácaním dochádza k amortizácii istiny.

24. Zhodný názor na výklad sporného ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch vyjadril aj Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom rozhodnutí zo dňa 22.2.2018 sp. zn. 3Cdo/146/2017. Najvyšší súd konštatoval, že Smernica ako špecifický prameň práva Európskej únie vyžaduje od členských štátov, aby dosiahli cieľ sledovaný Smernicou prijatím transpozičných opatrení vo svojom právnom poriadku. Členský štát musí transpozíciu Smernice uskutočniť spôsobom zodpovedajúcim potrebám jasnosti a určitosti. Na tento účel musia byť ustanovenia Smernice vykonané tak, aby bola ich záväznosť nespochybniteľná, a aby sa zachovala ich konkrétnosť, presnosť a jasnosť. Nakoľko v sporoch medzi jednotlivcami je priamy účinok Smernice v zásade vylúčený, vnútroštátne súdy musia skúmať, či môžu normu práva Európskej únie transponovanú určitým zákonom vykladať eurokonformne. Tento nepriamy účinok Smernice nie je absolútny - eurokonformný výklad zákona nemôže nahradiť výslovné znenie zákona. V opačnom prípade by išlo o výklad contra lege. V tom však nič nemení na tom, že zásada eurokonformného výkladu vyžaduje, aby sa súdy pri interpretácii vnútroštátneho práva usilovali dospieť k riešeniu, ktoré je v súlade s účelom sledovanou Smernicou a zaručuje jej úplnú účinnosť.

Úmyslom zákonodarcu vyjadrenú aj v dôvodovej správe bolo transponovať Smernicu v celom rozsahu do zákona o spotrebiteľských úveroch, teda zámer nesmeroval k tomu, aby bol dosiahnutý rozpor s čl. 10 ods. 2 Smernice. Eurokonformný výklad dotknutého ustanovenia je v danom prípade možný aj potrebný, keď niet dôvodu od dodávateľa žiadať, aby bol uvádzaný presný rozpis plánovanej amortizácie dlhu, teda rozpis splátok po častiach na istinu, úrok a poplatky, osobitne, ak k amortizácii dlhu nedochádza. V prípade, ak takýto spôsob zániku dlhu - amortizáciu zmluva predpokladá, je na tento účel spotrebiteľovi umožnené požiadať o vydanie amortizačnej tabuľky. Ak ust. § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z.z. používa pojmy výška, počet termíny splátok, istiny, úrokov a poplatkov, je možné eurokonformným výkladom v súlade so zákonom dospieť k záveru, že toto ustanovenie obsahuje spresnenie, čo splátka úveru zahŕňa.

25. Z dôvodu, že odvolací súd považoval za opodstatnené odvolacie námietky žalobcu o tom, že § 9 ods. 2 písm. k/ zákona o spotrebiteľských úveroch je potrebné eurokonformne vykladať tak, že uvedeným ustanovením sa neukladá povinnosť uviesť požadované informácie (výška, počet, splatnosť splátky) vo vzťahu ku každej položke (istina, úrok, poplatok), zrušil napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie v zhode s ust. § 389 písm. b/ a c/ CSP.

26. V dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci sa súd prvej inštancie nezaoberal zákonnosťou a dôvodnosťou nároku žalobcu na úroky z omeškania zo splatných úrokov z úveru a nárokom na úroky z úveru vo výške 12,9 %, ktorý si žalobca ako veriteľ uplatnil tak do času vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru, ako aj po tomto období. V opätovnom konaní súd prvej inštancie bude vychádzať z právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tomto rozhodnutí o platnom dojednaní spotrebiteľskej zmluvy o úvere, v spornej časti ustanovenia § 9 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z.z. a po zohľadnení ustanovení zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzavretej so žalovaným dňa 21.10.2014 s prihliadnutím na osobitosti dokazovania v konaní s ochranou slabšej strany, povinnosti súdu ex offio prihliadať existencii prípadných neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách, posúdiť dôvodnosť i rozsah nároku žalobcu na úhradu pohľadávky z úveru, ktorý vyhodnotil ako predčasne splatnú.

27. Súd prvej inštancie vezme pritom do úvahy, že záväzok žalovaného zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere je zmluvou spotrebiteľskou, preto sa na právny vzťah vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keby sa inak mali použiť normy obchodného práva (§ 52 ods. 2 posledná veta OZ). Úroky dohodnuté pri poskytnutí peňažnej pôžičky predstavujú odplatu za užívanie požičanej sumy. Ustanovenie § 658 ods. 1 OZ ani iné ustanovenia Obč.zákonníka, či iného právneho predpisu nestanovujú na akú dobu možno pri peňažnej pôžičke dohodnúť úroky. Je možné vyvodiť záver, že ide o ustanovenie povahy dispozitívnej, ktoré subsumuje v sebe možnosť dohody o obsahu úrokového

záväzkového právneho vzťahu. Nemožno vylúčiť aj dohodu o úrokoch za dobu, po ktorú bude istina dlžníkom skutočne užívaná, teda do faktického vrátenia veriteľovi. Súd prvej inštancie po vyhodnotení obsahu zmluvného vzťahu strán sporu týkajúcej sa aj doby, po ktorú malo byť dohodnuté platenie úrokov, ustáli či došlo k dohode o povinnosti žalovaného na úhradu úrokov z úveru, aj za čas po splatnosti dlhu do termínu skutočného vrátenia, tj aj pre prípad predčasnej splatnosti tohto záväzku.

28. Rozhodnutie o trovách konania vyplýva z ust. § 396 ods. 3 CSP v zmysle ktorého, ak odvolací súd zruší rozhodnutie a vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci.

29. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 poslednej vety CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).